

DOKTORI ÉRTEKEZÉS TÉZISEI

SZÉKELYFÖLDI TÖRTÉNETI HELYNEVEK NYELVI ELEMZÉSE
Névföldrajzi vizsgálatok Szabó T. Attila Erdélyi Helynévtörténeti Adattárában

BÁRTH JÁNOS

2010

A dolgozat témája, módszere, forrásai

Egy terület helynévanyagának elemzése többféle módon lehetséges, hiszen a helynevek – és általában a tulajdonnevek – több tudományág érdeklődésének metszéspontjában egyszerre vallanak a névadás és a névadók nyelvi, történelmi, társadalmi és kulturális háttéréről. A nyelvészeti megközelítés elsődlegessége viszont nyilvánvalóan következik a nevek alapvető tulajdonságaiból: nyelvi elemekből építkeznek, és a nyelvi rendszer többé-kevésbé körülhatárolható részrendszereként léteznek. Különböző hangsúlyokat kaphatnak azonban a névelemzésben a nyelvi megformáltságra, az időbeliségre, társadalmi háttérre, térbeliségre vonatkozó következtetések. Alapvetően befolyásolja a névvizsgálatokat a feldolgozott forrásanyag, adattár nagysága: az elmúlt évtizedek hazai névtani szakirodalmában általában egy-egy településnyi egység, egy kisebb-nagyobb táj helyneveinek tüzetes elemzésére vállalkoztak a kutatók, viszonylag kevés olyan átfogó jellegű névtani szintézis készült el, amely a korábbi írások eredményeit a magyar helynevek egészére vetítette és újraértékelte. A történeti és jelenkori névadatok tartalmazó névgyűjtések gyarapodása, az adatok nagy száma elősegítette a kutatási irányok kiszélesedését, de összefoglaló feldolgozások ritkán születtek a monumentális adattárak nehezen kezelhetősége miatt.

Doktori disszertációm SZABÓ T. ATTILA erdélyi történeti helynévgyűjtésére épül, amely csak megkésve, a 2000-es években látott napvilágot könyv formában. A kiadványsorozat közzétételével egyidőben vált általánosan elfogadottá az a korábban is többször felmerült igény, hogy informatikai eszközökkel legyenek megszólaltathatók a nyelvi adatok tömegeit tartalmazó gyűjtemények. Ezért már a kiadás, szerkesztés közben megindult egy számítógépes helynévadatbázis kialakítása a SZABÓ T. ATTILA-sorozat

anyagából, valamint egy többféle igényt kiszolgáló keresőszoftver fejlesztése, amely alkalmas az adatok hatékony lekérdezésére és ábrázolására.

Mivel a kéziratos gyűjtés közzétételében, az informatizált változat tervezésében és a feldolgozás folyamatában is részt vehettem, ezért korábbi publikációim és ez a disszertáció is ennek a munkának a tanulságaira alapozódnak. A doktori dolgozat adattárának területi határai a korábban kiadott kötetekhez igazodtak: a történeti Udvarhely, Csík és Háromszék vármegye településeinek névanyagát rendeztem a fenti szoftver segítségével, ezzel a Székelyföld legnagyobb részét lefedő adatbázishoz jutottam.

Az adattár sajátosságai és a felhasznált számítógépes eszközök lehetőségei indokolták, hogy a dolgozat vizsgálati szempontjai között legerősebben a névföldrajzi kérdések érvényesüljenek. Ez efféle kutatások az elmúlt néhány évtized hazai és külföldi szakirodalmában hármas céllal bukkantak föl.

1. Nagy hagyományokkal rendelkezik az a kutatási irányzat, amely a nevek területiségéből végső soron történettudományi, népesedéstörténeti tanulságokat állapít meg. 2. A névföldrajzi művek nagy része a nyelvjárások jellemzésére, nyelvjárástörténeti-nyelvtörténeti vizsgálatára alkalmazta a lokalizált nyelvi anyagként jól használható földrajzinév-gyűjtéseket. 3. A névkutatók egy része arra is vállalkozott, hogy a névadás rendszerszerű jellemzőit, a nevek belső tulajdonságait vizsgálja meg földrajzi szempontból. Ezek a kutatások felvillantották a névadás területiségének, a „névjárások”-nak a nyelvjárásokhoz hasonló ábrázolási lehetőségét. A disszertáció mindhárom (történeti, dialektológiai-nyelvtörténeti és névtani) irányzat hagyományait követi, hiszen ezek az egyes jelenségek hangtani, szókészleti, névszerkezeti-tipológiai leírásában nem is választhatók külön teljes mértékben.

A vizsgált terület, a Székelyföld névtani, nyelvjárási sajátosságai mindig kitüntetett figyelmet élveztek a történettudomány részéről, hiszen kronológiai

és etnikai következtetések is levonhatók belőlük a korai, források nélküli korszakokról. A történeti helynévadatok felhasználhatók a 20. századi nyelvjárási állapotok előzményeinek feltárására. Az összevetésben nagy segítséget nyújt a Magyar nyelvjárások atlaszának, a nemrégiben kiadott A romániai magyar nyelvjárások atlaszának, valamint a Székely nyelv földrajzi szótárnak informatikai eszközökkel feldolgozott változata. A nevek lexikai, tipológiai, szerkezeti tulajdonságai pedig egyszerre vallanak a vizsgált nagytáj helynévadásának általános jellemzőiről, belső tagolódásáról, és állíthatók párhuzamba a magyar nyelvterület más részein végzett hasonló elemzésekkel.

A dolgozat felépítése

1. A disszertáció első fejezetében a kutatás előzményeül szolgáló szakirodalmat tekintem át, a névföldrajzi vizsgálatok célja, irányultsága szerint. Elsőként azokat a munkákat, amelyekben a nevek területi elterjedéséből történettudományi, elsősorban településtörténeti következtetéseket vontak le a kutatók: a településnevek történeti tipológiáját földrajzi szempontból is felhasználó tanulmányokat, különösen BENKŐ LORÁND műveit, amelyekben a nyelvjárások és a névanyag együttes elemzésén keresztül elsősorban a Székelyföld betelepülésével kapcsolatban tett fontos megállapításokat. Másodszor azokat az írásokat, amelyekben a helynevek a nyelv és a nyelvjárások történetének forrásaként szolgáltak, mind a hangtan, mind a szókincs vizsgálatában. Harmadszor azokat a magyar és nemzetközi kutatásokat említem meg, amelyeknek középpontjában a nevek különféle tulajdonságainak területisége áll, és a névtani jelenségek földrajzi kötöttségének névelméleti kérdéseit feszegetik. A tudománytörténeti áttekintés következő fejezetében a számítógépes dialektológia és névkutatás eddigi

eredményeit és jelenlegi tendenciáit mutatom be, amelyekhez a disszertáció alapjául szolgáló adatbázis és az azt kezelő szoftver szervesen kapcsolódik. Végül a Székelyföld helyneveinek kutatástörténetéről adok áttekintést.

2. A disszertáció második fejezetében a disszertáció névadatainak forrását, Szabó T. Attila erdélyi történeti helynévgyűjtését, és a székelyföldi adatok feldolgozásának módját, az informatizált adattár felépítését és a létrehozott kezelőszoftver működését mutatom be.

SZABÓ T. ATTILA évtizedeken át gyűjtött helynévadattára hosszú ideig nem láthatott nyomtatásban napvilágot, anyagának egy része beépült a Szótörténeti tár szócikkeibe. A kéziratos gyűjtemény csak 2001–2010 között jelenhetett meg nyomtatásban, tizenöt kötetben, az egykori erdélyi vármegyék szerint rendezve. A kiadás struktúrája SZABÓ T. ATTILA nagy hatású munkáit (Kalotaszeg helynevei, Borsavölgy helynevei) követte. A mintegy félmillió névadat nem egyenletesen oszlik el a sorozat köteteiben: a legtöbb helynevet a közép-erdélyi megyék területéről, a legkevesebbet a peremvidékekről jegyezték föl a gyűjtő. Az adatok zöme a 17–19. századból való mikrotoponima, de jelentős számban találhatóak a műben településnevek is. A megyék szerint kötetekbe rendezett, azon belül településenként, időrendben sorakozó adatok a történeti kutatások számára hasznosíthatók a legkönnyebben, a nyelvészeti, névtani feldolgozáshoz viszont kereshetőségre, mutatóra, számítógépes feldolgozásra volt szükség.

A helynévadatbázis kiépítése: a kezelőszoftver tervezése, az adatok informatizálása 2007-ig „A magyar nyelvváltozatok geolingvisztikai kutatása” című NKFP-projekt, majd 2008-tól a „Nyelvjárási és helynévtörténeti anyagok geolingvisztikai kutatása” című OTKA-pályázat keretében folyt (mindkettőnek vezetője KISS JENŐ). A feldolgozást és a keresést segítő szoftver fejlesztése VÉKÁS DOMOKOS és VARGHA FRUZZSINA SÁRA munkája, a disszertáció írója

pedig a tervezésben működött közre és a névadatok kijelölését, annotálását végezte.

SZABÓ T. ATTILA könyv formában kiadott történeti helynévgyűjtésének informatizált feldolgozásához egy olyan számítógépes felület jött létre, amely maximálisan alkalmas a tulajdonnevek és alkotóelemeik több szempontú keresésére, csoportosítására, és a kapott csoportok elemzésére, rendezésére időbeli-térbeli elhelyezkedésük alapján. Az informatizálás első fontos részfeladataként ezek helyett elkészült egy olyan kódrendszer és egy hozzá kapcsolódó betűkészlet, amelyben minden szükséges alapjel és mellékjel megtalálható. A gyűjteményt – illetve egy-egy kötet anyagát – ezután olyan adatfájlokra tagoltuk, amelyben az egyes helynévadatok megőrzik a megyéhez, településhez, időponthoz (a forrás keltéhez), a forráshoz és a nyomtatott változat oldalszámához való kötődését. A névtestek egyéb szövegrészekből való elkülönítését manuálisan kell megoldanunk, egyedi döntések segítségével választjuk ki és minősítjük (névfajták szerint) a szövegben található adatokat.

SZABÓ T. ATTILA helynévgyűjteményében a háromszéki, csík-, gyergyó- és kászonszéki, udvarhelyszéki területről az „Olló” program segítségével több mint 45 000 elsődleges helymegjelölést, ezeken belül további 21 000 névadatot sikerült kijelölni. A fájlokra tagolt, névfajták szerint annotált helynévgyűjteményből egy adatbázis jön létre, amelyben nevekre, szavakra, betűkapcsolatokra kereshetünk; az egész adatbázist vagy a találati listát szűkíthetjük a megadott névfajták, évszámok, településkódok alapján; a kereséskor-szűkítéskor kapott adatokat különböző módon csoportosíthatjuk és elmenthetjük; és az eredményeket térképre vetíthetjük.

A különböző keresési lehetőségekkel (az archaikus írásváltozatok figyelembe vételével, a keresőkérdések kombinálásával, a nem kívánt találatok tiltásával, a települések, időszakok szerinti szűréssel) az adatok hatékonyan előhívhatók. A találati listák csoportosítása a névtani elemzésre, rendezésre is

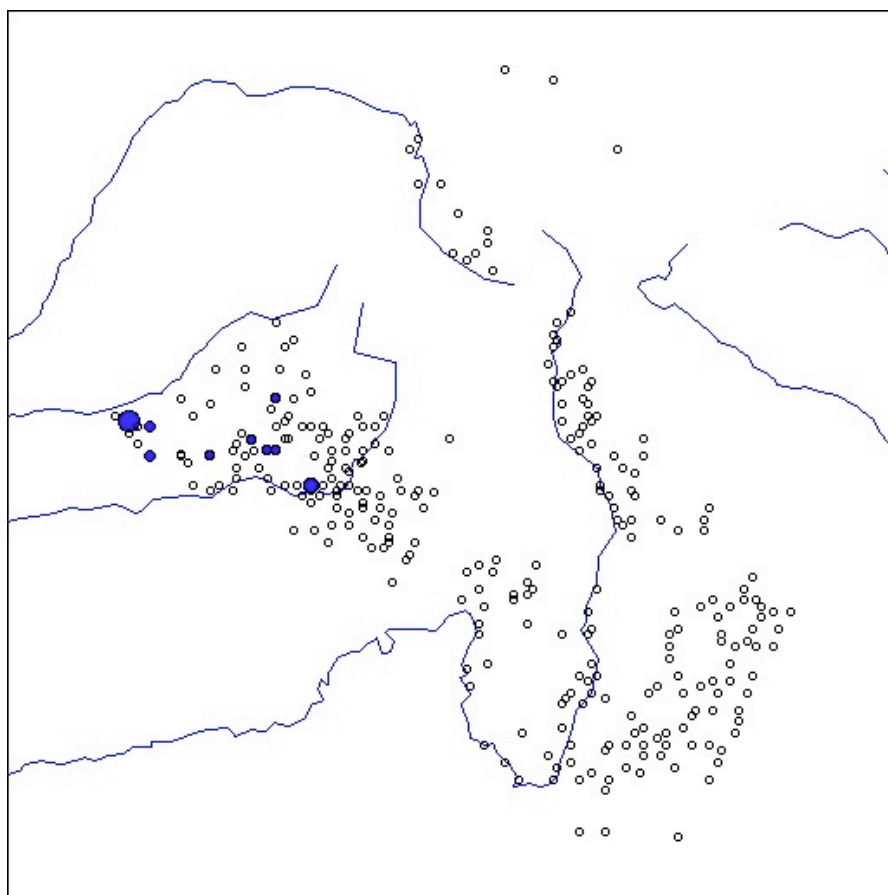
alkalmat ad. A program leghasznosabb funkciója mégis az, hogy a kapott eredmények, illetve csoportjaik interaktív térképeken ábrázolhatók. Így a névföldrajzi ábrázolás minden névtípus, szócsoport, jelenség vizsgálatának állandó kiegészítőjévé válik. Az adattár bemutatásának utolsó részében denotátumfajták, időrend, megyei egységek és települések szerint jellemzem az adatok számát, eloszlását.

3. A doktori dolgozat harmadik fejezete a névföldrajzi vizsgálatok lehetőségeit mutatja be a székelyföldi helynevekben, a hangtani jelenségek, névalkotásban felhasznált szóképlet, és névszerkezeti típusok térképes megjelenítésével.

A hangtani jelenségeket bemutató rész példái egyben a nyelvjárási atlaszokkal való összevethetőséget is ábrázolják. Helynevekben is megnyilvánuló *ö*-zésre kevés adatot találunk. Az *irtás* archaikus *orotás* formája viszont gazdagon adatolható a földrajzi nevekből, bizonyítva, hogy ez a forma a 20. századi nyelvállapotot tükröző atlaszokban rögzített előfordulásoknál nagyobb területen és nagyobb számban létezett a nyelvjárásokban. A *bikk* és *bükk* változatok hasonló földrajzi elterjedést mutatnak a helynevekben, mint a nyelvjárásokban. Két történeti korszak elkülönítésével viszont láthatóvá válik az archaikusabb illabiális változat visszaszorulása. A *lyuk* ~ *lik* adatok a *ly* fokozatos eltűnéséről tanúskodnak a történeti helynév adatokban. A *bodza* helynevekben megjelenő különféle változatai a nyelvatlaszokhoz hasonló elterjedést mutatnak, és a székelyföldi nyelvjárási jellegzetességek dunántúli kapcsolatait erősítik.

A szóföldrajzi rész bevezetésében kitérek a névalkotásban legfontosabb szerepet játszó földrajzi köznévi csoport definiálási, osztályozási kérdéseire, szakirodalmi előzményeire. A székelyföldi helynevek névalkotó szókincsének névföldrajzi vizsgálatához a következő csoportokat alakítottam ki: 1. bemélyedést jelölő térszínformanevek, 2. kiemelkedést jelölő

térszinformanevek, 3. viszonyító jelentésű térszinformanevek (domborzati egységek részeit kifejező földrajzi köznevek), 4. általános növényföldrajzi fogalmak, 5. növényzetre utaló szavak, 6. állatvilágra utaló szavak, 7. vízrajzi köznevek, 8. irtással kapcsolatos szavak, 9. fanevek, 10. gazdálkodásra utaló szavak, 11. legeltetésre utaló szavak. Ez a csoportosítás elsősorban a névföldrajzi elemzés céljait szolgálja: a hasonló jelentésű szavak gyakorisága, és földrajzi elterjedése így könnyebben tanulmányozható. Legrészletesebben a névalkotásban kiemelkedően nagy jelentőségű térszinformanekkel (1–3. csoport) foglalkozom, valamennyi lexéma előfordulásainak térképes megjelenítésével, gyakoriságuk, jelentésük megadásával. A szóföldrajzi térképek illusztrálására itt a ‘lejtő’ jelentésű *ropó* előfordulásait mutatom be, amelyek jól láthatóan udvarhelyszéki települések anyagában kerülnek csak elő:

A szóföldrajzi rész következő oldalain a névalkotó kifejezések névföldrajzi tulajdonságait foglalom össze, külön kitérve a történeti összefüggésekre. Egy jellegzetes csoport, a testrésznévből alakult földrajzi köznevek székelyföldi jelentőségét (*oldal, hát, farok* stb.) külön is elemzem. A szóföldrajzi vizsgálatok szélesebb körre való kiterjesztését, a földrajzi köznevek jelentésmeghatározásának problematikáját a *vápa* szóról írt esettanulmányban mutatom be, amely a Székelyföldön nagy arányban fordul elő bemélyedések megjelölésére.

A dolgozat elemző részének harmadik egységében a névszerkezeti, névtipológiai vizsgálatok névföldrajzi aspektusát mutatom be. Elsőként a történeti helységnév-tipológia azon kategóriáit vetítem térképre, melyeknek kiemelkedő jelentősége van a terület betelepülésének meghatározásában: a szláv eredetű, puszta személynévi eredetű, *-falva* utótagos és templomcím-ből alakult településnevek csoportjait. Ezután a településnevek egy jellegzetes, főként a 17. századra jellemző változásának földrajzi képét szemléltetem: a különféle településnevek időszakos *-falva* utótaggal való kiegészülését. A névszerkezeti típusok közül a birtokos jelzős szerkezetű neveket a *patak* lexémát tartalmazó folyóvízneveken keresztül vizsgálom. Bár ebben az esetben a névföldrajzi és történeti vizsgálat sem adhat biztos fogódzókat, az adatok azt sugallják, hogy a birtokos jelzős szerkesztésmód a Székelyföld egyik igen jellemző, bár időben némileg visszaszoruló tendenciát mutató névalkotási módja. Végezetül külön, részletes elemzésben vizsgálom meg azokat az ún. határozós szerkezetű neveket (pl. *Vízremenő, Felmenő, Alájáró*), amelyek a történeti adatok között feltűnően nagy számban bukkannak föl, és esetükben nem könnyű a név vagy alkalmi körülírás mivoltjuk eldöntése. Az ilyen szerkezetekben előforduló lexémák (*menő, jövő, szökő, kelő* stb.) területi eloszlását táblázatos formában csoportosítva közlöm, így a számtalan adat

mögött a nagyobb területi egységek közti különbség is felfedezhető. A vizsgált adatokat a jelenkori helynévgyűjtésekből előkerülő párhuzamaikkal összevetve úgy tűnik, hogy ez a névtípus az írott forrásokban jócskán túlreprezentált az élőbeszédbeli használathoz képest.

Eredmények

Disszertációm kiindulópontja az a gondolat volt, hogy az óriási nyelvi adattömeget felhalmozó gyűjtemények megszólaltatását az informatikai feldolgozás segítheti igazán. A számítógépes dialektológia többek között a különböző nyelvföldrajzi atlaszok adatainak együttes értelmezésével, látványos térképi megjelenítésével érhet el hatalmas eredményeket, az informatizált adatbázisokra támaszkodó névkutatás pedig százezres, vagy akár milliós nagyságrendű névállományban vizsgálódva írhatja le a nevek tulajdonságait. SZABÓ T. ATTILA erdélyi történeti helynévgyűjtésének kiadási és informatizálási munkálatai kapcsán az is nyilvánvalóvá vált, hogy a számítógépes eszközök a névföldrajzi kutatás számára biztosítanak különösen nagy előnyöket, ezért a székelyföldi helynevek elemzésében ezt a szempontot igyekeztem leginkább érvényesíteni.

Dolgozatomban nagy teret kapott SZABÓ T. ATTILA helynévtárának jellemzése, és a feldolgozásra, adabázis-kezelésre létrehozott Olló-szoftver bemutatása, abban a reményben, hogy a tapasztalatok ilyen formájú összegzése a munkálatok folytatásához és más, hasonló vállalkozások elindításához is hasznos segítséget nyújt. Az informatizálás folyamatában a gyűjtemény azon tulajdonságai is felszínre kerültek, amelyek miatt bonyolultabb, speciálisabb módszerekre volt szükség, mint más típusú adattárak (pl. jelenkori helynévgyűjtések) számítógépes feldolgozásánál. Az efféle tulajdonságok (a történeti írásjelek sokszínűsége, a körülírásos formák megjelenése stb.) fokozzák ugyan a létrehozott adatbázis heterogenitását, de többféle kutatási irány számára biztosíthatnak forrásanyagot, ezért az informatizált változatnak meg kell őriznie, „át kell mentenie” őket a számítógép dimenziójába is. A keresőprogram működésének leírásakor azokat a funkciókat mutattam be részletesen, amelyeknek a különböző névvizsgálati szempontok

érvényesítésében jelentős szerepe lehet, vagyis amelyekkel a leghatékonyabban hívható elő, csoportosítható, rendezhető és ábrázolható valamennyi releváns adat.

A dolgozat elemző részében tárgyalt hangtani, lexikai és szerkezeti-tipológiai témák és a hozzájuk kapcsolódó térképek száma természetesen még jóval nagyobb is lehetne. Kiválasztásukkor arra törekedtem, hogy kapcsolódjanak névföldrajzi, történeti, dialektológiai, névtani kutatások már korábban felvetett kérdéseihöz, és minél több szinten ábrázolják a székelyföldi helynevek általános jellemzőit, és belső földrajzi tagolódását. Egyszersmind igyekeztem bemutatni a névföldrajzi vizsgálatok lehetőségeit és korlátait az egyes nyelvi szinteken.

Történeti kérdésekben olyan mozaik-darabkákkal szolgálhatnak a névföldrajzi kutatások, amelyek kiegészíthetik, pontosíthatják a korábbi eredményeket. A székelység eredetkérdésével szorosan összefüggő délmagyarországi, nyugat-dunántúli, észak-magyarországi nyelvi kapcsolatok bizonyítékai az archaizmusokat őrző helynevekben is megőrződtek, sőt – a nyelvjárási atlaszokkal összevetve – sok esetben csak ott őrződtek meg. Mindez több hangtani (pl. orotás) és lexikai (pl. vápa) példával igazolható. A székely betelepülés fázisainak történeti vizsgálatához a névtípusok földrajzi megoszlása fontos adalékkokkal szolgált, de újraértelmezésük hozzájárulhat ahhoz, hogy hagyományos névtani tanulságok ne váljanak gépiesen felhasználhatóvá a történettudományban.

A nyelvjárástörténet, nyelvtörténet kutatója néhány, a nevekben rendszeresen felbukkanó hangtani jelenség, és számos névalkotó szó térbeli mozgását, előretörését, vagy kiavulását tanulmányozhatja a történeti helynévadatok térképlapjain (pl. bikk ~ bükk, mál). Az ilyen vizsgálatokat viszont a névadatok szociolingvisztikai jellemzői és a nevekben felhasznált szókincs egyaránt behatárolják.

A „névközpontú” névföldrajz számára a nevek bármely tulajdonságának területisége sokatmondó lehet, de hiányérzetünk marad, amíg az ilyen típusú vizsgálatok megállnak egy megye, vagy táj határainál, és nem terjednek ki a magyar nyelvterület egészére. A helynévalkotásban felhasznált szókinés elemei természetesen sok esetben kisebb régiókban is igen kötött területi elterjedést mutatnak, hiszen szorosan összefüggenek a természeti környezet és a történeti folyamatok által is befolyásolt nyelvjárási szókészlet elemeivel. A nevek típusai, szerkezeti sajátosságai viszont olyan mélyen gyökerező, általánosan használt csoportokba rendeződnek, amelyeknek csak óriási adattömeget informatikai eszközökkel rendszerező, az egész magyar névrendszerre kiterjedő kutatások alapján élekedhetnek ki a területi körvonalai.

A disszertáció témájához kapcsolódó publikációk:

Tanulmányok:

Szabó T. Attila erdélyi történeti helynévgyűjteményének tanulságai

In: Bárth M. János szerk., Adsumus II. Tanulmányok a IV. Eötvös konferencia előadásaiból. Budapest. 2004. 39–42.

Szabó T. Attila Erdélyi helynévtörténeti Adattára

In: Bárth M. János szerk., Emlékkönyv Szabó T. Attila születésének 100. évfordulójára. Budapest. 2006. 63–66.

Háromszéki helynevek nyelvészeti elemzése informatikai módszerekkel

In: Hoffmann István – Tóth Valéria szerk., Helynévtörténeti tanulmányok 2. Debrecen. 2007. 207–217.

Székelyföldi történeti helynevek névföldrajzi vizsgálata

In: Böleskei Andrea – N. Császi Ildikó szerk., Név és valóság. A VI. Magyar Névtudományi Konferencia (Balatonszárszó, 2007) előadásai. Budapest. 2008. 65–74.

Vápa ~ lápa

In: Hajdú Mihály – Tóth Álmos szerk., Dénes György emlékkönyv. Bp. 2010. megjelenés alatt

Helynevek vagy körülírások? *Hágó, menő, járó* és társaik a székelyföldi helynevekben.

In: Hoffmann István – Tóth Valéria szerk., Helynévtörténeti tanulmányok 5. Debrecen. 2010. 252–263.

Közreadás:

Szabó T. Attila erdélyi történeti helynévgyűjtése, 6. kötet. Udvarhelyszék. Hajdú Mihállyal. Bp. 2005.

Szabó T. Attila erdélyi történeti helynévgyűjtése, 10. (A, B, C) kötet. Kolozs megye. Hajdú Mihállyal és N. Fodor Jánossal. Bp. 2009.

Szabó T. Attila erdélyi történeti helynévgyűjtése, 11. kötet. Erdély peremvidéke. Hajdú Mihállyal és Buboly Magdolnával. Bp. 2010.

Előadások:

Szabó T. Attila erdélyi történeti helynévgyűjteményének tanulságai
Eötvös Konferencia (2003)

Székelyföldi településnév-vizsgálatok

Helynévtörténeti Szeminárium (Síkfőkút, 2005)

Szabó T. Attila Erdélyi Helynévtörténeti Adattárának bemutatása és az új kötet ismertetése

Emlékülés Szabó T. Attila születésének 100. évfordulójára (Budapest, 2006)

Szabó T. Attila Erdélyi helynévtörténeti adattárának digitalizálása, mutató készítése

Helynévtörténeti Szeminárium (Síkfőkút, 2006)

Szabó T. Attila Erdélyi helynévtörténeti adattárának informatizálása

Nyelvészeti doktoranduszok „Félúton” konferenciája (2006)

Háromszéki helynevek elemzése

VI. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus (Debrecen, 2006)

Vápa ~ lápa

Helynévtörténeti Szeminárium (Síkfőkút, 2007)

Székelyföldi történeti helynevek névföldrajzi vizsgálata

VI. Névtudományi Konferencia (Balatonszárszó, 2007)

Földrajzi köznevek székely helynevekben

Nyelvészeti doktoranduszok „Félúton” konferenciája (2008)

A Székelyföld betelepülésének néhány kérdése a történeti helynevek és a nyelvöldrajz tanulságai alapján

Fiatalközépkorok konferenciája (Budapest, 2008)

Helynevek vagy körülírások? Kérdések a székely határnevek kapcsán

Helynévtörténeti Szeminárium (Vasvár, 2009)

Az erdélyi történeti helynevek feldolgozásáról, a különböző adattárak egységes szempontú közzétételéről

„Hangok – Helyek” műhelytalálkozó (Budapest, 2009)

Földrajzi köznevek a székelyföldi domborzati nevekben

Helynévtörténeti Szeminárium (Síkfőkút, 2010)